

Asia: VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Direktiivin edellyttämät kansallisia muutoksia koskevat ehdotukset on toteutettu hyvin ottaen huomioon, että lainsäädäntöömme tuli integroitavaksi osin vierailta tuntuja elementtejä. Ehdotettu varhainen saneerausmenettely muodostaisi vaihtoehdon nykyiselle perusmuotoille saneeraukselle. Näiden kahden menettelyväylän väliset erot ja siirtymismahdollisuus väylältä toiselle muodostivat erittäin vaativan sääntelyhaasteen. Vaikka lopputulos on melko monimutkainen, sitä voidaan kuitenkin pitää loogisena ja direktiivin mukaisena. Uutta apua velallisyriyksille voidaan saada esimerkiksi Early Warning -palveluilla, jotka toivottavasti saadaan toteutettua kattavasti ja mahdollisimman pian.

Konkurssiasiamies on jäsenenä yrityssaneeraustyöryhmässä, joten toimistomme näkemyksiä on ollut mahdollisuus esittää jo välimietinnön valmisteluvaiheessa. Seuraavassa vielä eräitä huomioita:

1. Varhainen saneerausmenettely

Direktiivin ja nyt ehdotetun sääntelyn tavoitteena on, että yritykset hakeutuisivat järjestelyjen piiriin nykyistä aikaisemmassa vaiheessa. Nykyisellääkin saneerausmenettely voidaan aloittaa velallista uhkaavan maksukyvyttömyyden perusteella, mutta ehdotetussa varhaisessa saneerausmenettelyssä on tiettyjä menettelyllisiä helpotuksia perusmuotoiseen saneeraukseen nähden. Uudet tulkintatilanteet tulevat oletettavasti lisäämään tuomioistuinten työtä suullisina käsittelyinä ja muutoksenhakuina, kunnes oikeuskäytäntöä saadaan riittävästi.

Varhaiseen saneerausmenettelyyn liittyvät kiellot painottuvat ehdotuksessa menettelyn alkuvaiheeseen, mikä on hyvä asia. Direktiivin maksimiaika kielloille (stay) on 12 kuukautta, jonka

ylittämiselle olisi varaventiilinä perusmuotoiseen saneerausväylään siirtyminen. Siirtymän aiheuttama lisätyö huomioon ottaen on oletettavaa ja samalla toivottavaa, että varhaisen väylän saneerausohjelma pyritään saamaan hyväksytyksi vuoden kuluessa eli kieltojen maksimijassa. Tämä voi joissakin tapauksissa nopeuttaa menettelyjä verrattuna nykyiseen, jossa kieltojen kestolla ei ole takarajaa.

Ehdotetun sääntelyn osalta jää vielä mietityttämään tilanne, jossa varhaiseen saneerausmenettelyyn hakeutunut yritys joko osoittautuu alun perinkin maksukyvyttömäksi tai tulee maksukyvyttömäksi menettelyn aikana. Siirtyminen perusmuotoiseen menettelyväylään on selvittäjän hakemuksesta mahdollista, kun perusmuotoisen menettelyn edellytykset täyttyvät eikä YSL 7 §:n esteitä ole. Perustelujen mukaan jos velallinen olisi niin syvästi maksukyvytön, ettei saneerauksen jatkamiselle perusmuotoisenakaan olisi edellytyksiä, "selvittäjä hakisi menettelyn keskeyttämistä eikä sen jatkamista perusmuotoisena saneerausmenettelynä". Laki ei kuitenkaan edellyttäisi, että selvittäjä tekee tässä tilanteessa hakemuksen menettelyn keskeyttämistä. Käytännön tilanteiden selkeyttämiseksi ja menettelyjen pitkittämisen estämiseksi esitän harkittavaksi, että lakiin otettaisiin säännös, jonka mukaan selvittäjän tulee hakea menettelyn keskeyttämistä, jos sekä varhaisen että perusmuotoisen saneerauksen edellytykset lakkaavat olemasta voimassa.

2. Selvittäjän ja pesänhoitajan soveltuvuus tehtävään

Erittäin tervetulleena pidän ehdotusta siitä, että selvittäjän ja pesänhoitajan tulisi antaa tuomioistuimelle selvitys siitä, että hänellä on tehtävän vaatima kyky, taito ja kokemus ja että hän on muutoinkin tehtävään sopiva. Esimerkiksi pesänhoitajat antavat nykyisin tuomioistuimelle suostumuksensa yhteydessä esteettömyysilmoituksen, joten nyt lakiin otettavat tiedot on helppo liittää tähän selvitykseen. Ilmoitetut seikat antaisivat erityisesti tuomioistuimille nykyistä paremmat valmiudet selvittäjän valintaan, mutta palvelisivat myös muita asianosaisia.

Seuraava askel kelpoisuusehdot täyttävien pesänhoitajien ja selvittäjien valinnan edistämiseksi olisi välimietinnössä (s. 119) mainittu pesänhoitajien ja selvittäjien rekisteri, jonka perustamiselle on esitetty painavia perusteita. On erittäin kannatettavaa, että työryhmän ehdottama erillinen hanke rekisterin tarpeellisuuden ja toteuttamismahdollisuuksien selvittämiseksi toteutetaan mahdollisimman pian. Hankkeen konkreettisena tavoitteena tulee olla kyseisen rekisterin perustaminen Suomeen. Rekisteri tehostaisi ja hyödyttäisi myös konkurssiasiamiehen toimiston valvontatyötä merkittäväällä tavalla. Kansainvälisesti erilaisia toteutuksia on olemassa, ja esimerkiksi Liettuan sähköinen pesänhoitajarekisteri ja siihen liittyvä pesänhoitajan valintaohjelma voisivat olla tutustumisen arvoisia.

3. Rekisteritiedot varhaisesta ja perusmuotoisesta saneerausmenettelystä

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain 6.2 §:ä ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tuomioistuimen tulisi merkitä rekisteriin tiedot siitä, onko kyse varhaisesta vai perusmuotoisesta saneerausmenettelystä sekä tiedot määrätyistä kielloista ja menettelyväylän vaihdoksesta. Tiedot tuomioistuinten telemistä menettelyn aloittamispäätöksistä siirtyvät sähköisesti konkurssiasiamiehen ylläpitämään Kosti-asianhallintajärjestelmään. Kosti tuntee vain yhden saneerausmenettelyn, joten olisi hyvä vielä pohtia ja yhdessä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa varmistaa, aiheutuuko Kostiin muutostarpeita, kun varhaisen saneerausmenettelyn vaihtoehto tulee mahdolliseksi.

4. Velkakonversiota koskeva kirjaus

Työryhmän toimeksiannossa oli jo alun perin rajattu pois ns. velkakonversiota koskevat kysymykset. Pidän tätä rajausta perusteltuna, koska liikutaan yhtiölainsäädännön ja maksukyvyttömyyslainsäädännön rajapinnassa, mikä edellyttää laajempaa työryhmän kokoonpanoa. Yhdyn välimietinnössä olevaan kirjaukseen ja pidän tärkeänä, että velkakonversiota koskevia ongelmakohtia selvitetään ja niihin pyritään löytämään laindäädännöllisiä ratkaisuja.

Kontkanen HELENA
Konkurssiasiamiehen toimisto - Helena Kontkanen